

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 21 ΜΑΪΟΥ 2009
ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1. 1. γ 2. α 5. ε 7. β 8. δ

A2. Εθνικόν Κομιτάτον: Σχολικό βιβλίο σελίδα 77, «Μικρότερη απήχηση στην Εθνοσυνέλευση του 1862-64 είχε ο πολιτικός σχηματισμός, Εθνικόν Κομιτάτον Οθωμανική Αυτοκρατορία»

Ομάδα των Ιαπώνων: Σχολικό βιβλίο σελίδα 86, «Το μοναδικό ... 1908».

Φροντιστήριο Τραπεζούντας: Σχολικό βιβλίο σελίδα 248, «Το Φροντιστήριο ... συνείδησης»

B1. Σχολικό βιβλίο σελίδα 209-210: Ως πρόλογος «Η κρίση ... αντιπολίτευσης» & «Κάτω από επανάστασης του Θερίσου».

B2. Σχολικό βιβλίο σελίδα 90-91 «Το πρώτο ... συζητήσεις κ.λ.π.»

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1. Οι ανταλλάξιμοι, σύμφωνα με τη σύμβαση ανταλλαγής πληθυσμών της Λοζάνης (30-1-1923) είχαν δικαίωμα να πάρουν από το κράτος στο οποίο μετανάστευαν ως αποζημίωση περιουσία ίσης αξίας με την ακίνητη περιουσία που εγκατέλειπαν φεύγοντας. Το έργο της εκτίμησης της αξίας των εκατέρωθεν περιουσιών που εγκαταλείφθηκαν, ανέλαβε η Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής.

Το έργο της εκτίμησης των περιουσιών προχωρούσε αργά και η δυσφορία του προσφυγικού κόσμου, που βρισκόταν σε απόγνωση, μεγάλωνε. Έτσι, υιοθετήθηκε η λύση να δοθεί μια προκαταβολή μέχρι την τελική αποπληρωμή της αξίας της περιουσίας που εγκαταλείφθηκε στην Τουρκία, αφού πρώτα το ελληνικό δημόσιο προέβαινε σε προσωρινή εκτίμηση της. Η Εθνική Τράπεζα ανέλαβε να πληρώσει στους ανταλλάξιμους την προκαταβολή αυτή. Για να ανακουφιστεί ο προσφυγικός πληθυσμός χωρίς ωστόσο να υπάρξει πρόσθετη επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, εκδόθηκαν ομόλογα του ελληνικού δημοσίου και έτσι καταβλήθηκε στους πρόσφυγες το 20% της αποζημίωσης σε μετρητά και το υπόλοιπο σε ομολογίες.

Η προσωρινή εκτίμηση των περιουσιών έγινε με βάση τις δηλώσεις που υποβλήθηκαν στα κατά τόπους Γραφεία Ανταλλαγής. Οι αιτήσεις των δικαιούχων θα εξετάζονταν από ειδικές επιτροπές προσφύγων, συμπατριωτών των ενδιαφερομένων. Εάν θεωρούνταν ανακριβείς, προβλεπόταν αναθεώρηση τους από ένα Ανώτατο Συμβούλιο. Παρ' όλα αυτά ένας μεγάλος αριθμός προσφύγων - αιχμάλωτοι, πρόσφυγες από τη Ρωσία, Κωνσταντινουπολίτες - δεν κατάφεραν να υποβάλουν έγκαιρα τις δηλώσεις στα κατά τόπους Γραφεία Ανταλλαγής, καθώς έφτασαν στην Ελλάδα μετά το πέρας της προθεσμίας υποβολής ενώ το ίδιο συνέβη και στις περιπτώσεις εκείνες που κάποιοι λόγω αντικειμενικών δυσχερειών (ασθένεια,

φυλάκιση, ανηλικιότητας (π.χ. τα ορφανά) δεν πρόλαβαν την προθεσμία. Καθορίστηκαν επίσης τα περιουσιακά στοιχεία για τα οποία θα καταβαλλόταν αποζημίωση: Όλα τα ακίνητα των αστικών κέντρων και των αγροτικών περιοχών, όσα κινητά αγαθά δεν έγινε εφικτό να μεταφερθούν στην Ελλάδα ή δεν κατάφεραν οι πρόσφυγες να τα πουλήσουν, καθώς και οι καλλιεργημένοι αγροί με τα προϊόντα τους μαζί με τα έσοδα, που έχασαν οι ανταλλάξιμοι. Η προκαταβολή θα δινόταν σε εκείνους που μέχρι τότε δεν είχαν αποκατασταθεί ενώ διατυπωνόταν με σαφήνεια ότι η υποτυπώδης εγκατάσταση στους κρατικούς οικισμούς και στους αντίστοιχους της ΕΑΠ δεν θεωρούνταν αποκατάσταση.

Πάντως, παρά την προσπάθεια του κράτους να αντιμετωπίσει τη δικαιολογημένη δυσφορία των προσφύγων, το πρόβλημα δεν επιλύθηκε· οι προσφυγικές οργανώσεις αξίωναν την εφαρμογή του όρου της σύμβασης της Λοζάνης για πλήρη αποζημίωση, γεγονός που, δυστυχώς, κάποιοι εκπρόσωποι του πολιτικού χώρου εκμεταλλεύτηκαν λόγω σκοπιμοτήτων.

Για την οριστική εκτίμηση των περιουσιών που εγκαταλείφθηκαν στην Τουρκία συστάθηκαν 1114 Πρωτοβάθμιες επιτροπές εκτίμησης περισσότερες από μια για τις 934 ελληνικές χριστιανικές κοινότητες της γειτονικής χώρας. Ωστόσο, τα ποικίλα προβλήματα που εκδηλώθηκαν οδήγησαν στη συγκρότηση, 52 Δευτεροβάθμιων Επιτροπών, 31 από τις οποίες λειτούργησαν στην Αθήνα και άλλες 21 στην επαρχία ενώ από το Μάιο του 1927 ξεκίνησαν τη λειτουργία τους 20 Εφετεία Ανταλλαγής, εκ των οποίων 8 στην Αθήνα και 12 στην επαρχία.

Με την πάροδο του χρόνου η ολοκλήρωση του έργου της εκτίμησης των περιουσιών φαινόταν όλο και πιο μακρινή. Το έργο ήταν τεράστιο και επιπλέον η διαδικασία υπονομευόταν από την τουρκική πλευρά.

- Δ1.** Το 1927, με αφορμή το αίτημα της Ελλάδας στην Κοινωνία των Εθνών για παροχή πρόσθετου προσφυγικού δανείου, τέθηκε το ζήτημα της δημιουργίας μιας κεντρικής κρατικής τράπεζας, που θα αναλάμβανε την διαχείριση των χρεών, την έκδοση χαρτονομίσματος και την ενιαία εφαρμογή της κυβερνητικής οικονομικής πολιτικής. Σύμφωνα με το πρωτόκολλο της Γενεύης η νέα τράπεζα αποτελούσε τον τραπεζίτη της ελλ. κυβέρνησης, η οποία ανέλαβε να συγκεντρώσει στην τράπεζα τις εισπράξεις και πληρωμές των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και του κράτους. Παρά τις αντιδράσεις της Εθνικής Τράπεζας και κάτω από την πίεση των ξένων συμβούλων, τον Μάιο του 1927 ιδρύθηκε η Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία άρχισε τη λειτουργία της ένα χρόνο αργότερα. Η διοίκηση της ανατέθηκε σε ένα συμβούλιο, που απαρτιζόταν από ένα διοικητή, έναν υποδιοικητή και εννέα μέλη, εκ των οποίων τα τρία έπρεπε να εκπροσωπούν την εμποροβιομηχανική κοινότητα της Ελλάδας και τα άλλα τρία τον αγροτικό χώρο. Τη θέση του διοικητή κατέλαβε ο Αλ. Διομήδης και του υποδιοικητή ο Εμμ. Τσουδερός, οι οποίοι μέχρι τότε υπηρετούσαν από τις αντίστοιχες θέσεις στην Εθνική Τράπεζα. Επιπρόσθετα, η εκάστοτε κυβέρνηση είχε τη δυνατότητα να τοποθετεί έναν επίτροπο στην τράπεζα. Με πολύ προοδευτικές διατάξεις, που περιλαμβάνονταν στο καταστατικό της λειτουργίας της Τράπεζας της Ελλάδος, διασφαλιζόταν η ανεξαρτησία της από την πολιτική εξουσία. Είχε το αποκλειστικό εκδοτικό προνόμιο (μολονότι στο καταστατικό της ίδρυσης της οριζόταν με σαφήνεια ότι θα το έχανε σε περίπτωση που δεν εξασφάλιζε τη σταθερότητα των τραπεζογραμματίων σε χρυσό, καθορίζοντας το ελάχιστο του

καλύμματος -σε χρυσό και ξένο συνάλλαγμα ελεύθερα μετατρέψιμο σε χρυσό- των τραπεζογραμματίων σε κυκλοφορία στο 40%) και ήλεγχε τη νομισματική κυκλοφορία και πίστη. Πολύ γρήγορα πέτυχε σταθερές ισοτιμίες της δραχμής με τα ξένα νομίσματα, στηρίζοντας την έκδοση χαρτονομίσματος στα αποθέματα της σε χρυσό και συνάλλαγμα και εξασφαλίζοντας τη μετατρεψιμότητα του εθνικού νομίσματος σε χρυσό, που ήταν και η βασική της αποστολή.

Η επιτυχία αυτή οδήγησε τα δημόσια οικονομικά σε περίοδο ευφορίας, βελτίωσε την πιστοληπτική ικανότητα του κράτους, ενίσχυσε την εισροή συναλλάγματος και τις επενδύσεις και προκάλεσε μια ισχυρή δυναμική που επέτρεψε τις σημαντικές πολιτικές, θεσμικές και οικονομικές πρωτοβουλίες της τελευταίας κυβέρνησης τους Ελευθερίου Βενιζέλου (1928 – 1932). Η περίοδος αυτή κράτησε μέχρι τις αρχές του 1932, οπότε εκδηλώθηκαν στη χώρα οι συνέπειες της μεγάλης οικονομικής κρίσης, που ξεκίνησε από την Νέα Υόρκη το 1929.